

20.1x26.71	1/2	עמוד 10	israel defense	18/05/2018	63610069-1
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

המודיעין הישראלי מול האתגר האיראני

חדשנות, יצירתיות, תעוזה ונחישות - אלה התכונות העומדות בבסיס הישגי המודיעין הישראלי. תא"ל (מיל) יוסי קופרווסר, לשעבר מנכ"ל המשרד לעניינים אסטרטגיים וראש חטיבת המחקר באמ"ן, במאמר מיוחד

מאת תא"ל (מיל) יוסי קופרווסר

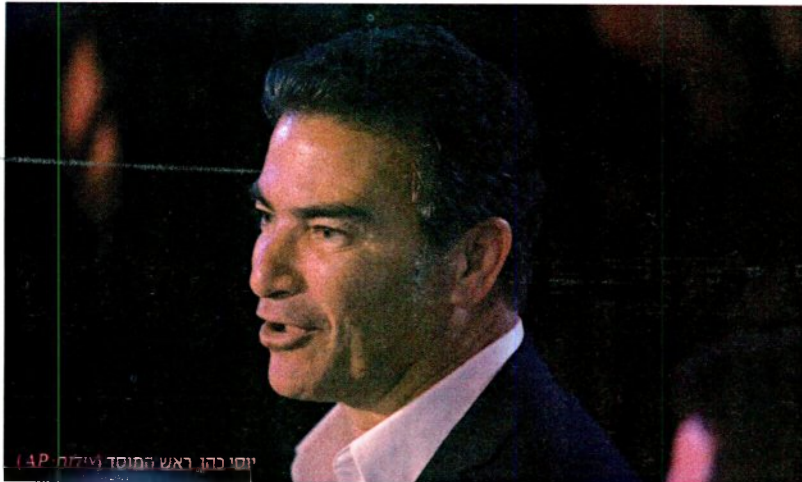
به عشق
هیپی
آمده ایم

16.84x23.4	2/2	עמוד 11	israel defense	18/05/2018	63610098-3
80790 - בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינו - 2017					

הכנס השנתי המרכזי של ישראל דיפנס

אש, תמרון, מודיעין בסביבה מורכבת

נוכח הצורך להגן על מקורות ושיטות עבודה שאפשרו את הביצוע המרגש של המבצע. אף על פי כן, החשיפה של המידע באופן מבוקר ותוך מזעור נזקים אפשריים איננה חסרת אחריות במקרה כזה, משום שהמודיעין לא תמיד אמור לשרת רק את מקבלי ההחלטות, ובמקרה שלפנינו נדרשה החשיפה כדי להשיג השפעה מרבית על דעת הקהל העולמית לקראת ההחלטה הגורלית של הנשיא טראמפ באשר לעתיד תכנית הגרעין האיראנית.

בכל מקרה גם אם מבצעים מזהירים מסוג זה צריכים בדרך כלל להיעשות באופן עצמאי, בשל רגישותם הרבה, על ישראל להמשיך ולפתח שיתוף פעולה עם ארגוני מודיעין זרים כדי להמשיך ולשפר את הישגיה המודיעיניים מול האתגר האיראני המורכב. הצגת המידע החדש לפני שירותים אלה צריכה להיות מנוף להעמקת שיתוף פעולה זה.

ההישגים המודיעיניים הישראליים מלהיבים את הדמיון וכך מגבירים את ההרתעה הישראלית בפרט והמערבית בכלל מול איראן. גם תורמים לחיזוק דימויה של ישראל כמופת לחדשנות, יצירתיות, תעוזה ונחישות – תכונות העומדות בבסיס הישגי המודיעין הישראלי וההישגים הישראליים בתחומים רבים נוספים. שבעים שנה אחרי קום המדינה, אפשר לומר שבמבצעים האחרונים, ובפרט בהבאת ארכיון הגרעין מטהרן, הוכיח המודיעין הישראלי כי המוטו של הציונות אותו הגה הרצל עדיין שריר וקיים – 'אם תרצו אין זו אגדה'.

את המערב עד לאחרונה.

שימוש מושכל בחומר מודיעיני

השילוב של יכולות המודיעין האיכותיות של ישראל עם השינוי המסתמן בגישת ארה"ב כלפי איראן תחת הנשיא טראמפ מעצים את חומרת האתגר עמו מתמודד המשטר האסלאמי באיראן. ההצלחה הישראלית להביא מטהרן את הארכיון הגרעיני האיראני וחשיפת חלק מתכניו בפומבי על ידי ראש הממשלה נתניהו מספקות לארה"ב ולטראמפ עצמו את הצידוק לאימוץ קו נוקשה בהרבה מזה של אובמה כלפי תכנית הגרעין האיראנית.

החשיפה מאפשרת לטראמפ לקבוע שהסכם הגרעין כולו מושתת על שקר ומשום כך לא היה אמור להיכנס לתוקף כלל (על פי ההסכם איראן הייתה צריכה לחשוף את האמת לגבי המימדים הצבאיים של פעילותה הגרעינית בעבר ועל ראש הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית היה לאשר שהיא עשתה זאת כתנאי לכניסת ההסכם לתוקף), כי איראן בעצם הפרה אותו בכך ששמרה בידיה תוכניות מפורטות לייצור נשק גרעיני ורישומים של פעילותה בנושא וכן שההסכם אינו כולל שום סוג של פיקוח בעל משמעות שכן המפקחים (בניגוד למודיעין הישראלי) לא היו מסוגלים להגיע אל הארכיון או להיכנס לתוכו.

שילוביות זו מלמדת גם על החשיבות של שימוש מושכל בחומר מודיעיני. ההתלבטות האם לחשוף את דבר ההשתלטות על הארכיון או להסתפק בעדכון מסווג של מנהיגי המדינות הרלוונטיות וסוכנויות המודיעין שלהם היא כמובן במקומה

תפקירה החשוב של ישראל בחשיפת תכנית הגרעין האיראנית עוד בראשיתה, עבור דרך הניסיונות המיוחסים לישראל לפגוע בתוכנית לאורך הדרך, ולכסוף הדישג המדהים של הבאת ארכיון הגרעין האיראני מטהרן לישראל מלמדים על עוצמת הרומינגטיות המודיעינית הישראלית מול איראן.

גם רצף האירועים בזירה הסורית, הקשורים להתמודדות הישראלית נגד הניסיון של איראן לנצל את השפעתה בסוריה כדי ליצור בה תשתית רב מימדית שתאפשר לה לאיים על ישראל, מלמד על הרומינגטיות המודיעינית הישראלית מול איראן ומול סוריה (תוכר בהקשר זה חשיפת ההישג המודיעיני שהוביל לתקיפת הכור הסורי ב-2007).

עוד יש לציין את הפגיעה במל"ט האיראני ב-10 בפברואר 2018, הפגיעות החוזרות ונשנות (לפי מקורות זרים שלעיתים תכופות נתפשים כאמינים) באמצעי לחימה המוערכים מאיראן לסוריה, וההצלחה בסיכול הניסיונות האיראניים לבנות תשתית טרור במרחב רמת הגולן כדי לפגוע בישראל באמצעות בני חסותה בסוריה ובלבנון. הרושם המתקבל הוא כי ביכולתה של ישראל לדעת את כל מה שדרוש לה כדי להגן על ביטחונה בפני האיומים האיראניים.

יחד עם זאת אסור להסתנוור מבוהק ההצלחה. האיראנים מנהלים מערכה עיקשת ולעיתים אינם נרתעים מהמשך המאמצים להשיג את יעדיהם למרות המבוכות החוזרות ונשנות. וגם אם קצב ההתקדמות שלהם מואט בצורה משמעותית עקב ההצלחות המודיעיניות הישראליות, הם דבקים במחויבותם להתקדם לעבר מטרתם אלה תוך ניצול נקודות התורפה של המערב. הם גם מנהלים תהליכי למידה כדי לטפל בלקחי הכישלונות הרבים של מערכי הביטחון שלהם. זאת למרות שבתחרות הלמידה הזו נראה שידם של שירותי המודיעין הישראליים היא על העליונה.

האיראנים יכולים לזקוף לזכותם הישגים לא מבוטלים – הם הצליחו לצייד את חיובאללה בכמות אדירה של רקטות לטווחים שונים, ניצלו את מלחמת האזרחים בסוריה כדי להשיג חופש פעולה רב בשטחה ולהביא אליה כוחות צבאיים משמעותיים, כולל מקרב משמרות ההמפכה ובאמצעות מעורבותם בעיראק הם מתקדמים במאמציהם להכשיר נתיב קרקעי רצוף מטהרן ועד הים התיכון בלבנון ויתכן שממשיכים בחירתם לפתח תעשייה צבאית בסוריה (כולל בהקשרי תכנית הגרעין?). גם תכנית הגרעין והטילים שלהם מתקדמות הודות לגישה הרכה שאפיינה

✚ הכותב שירת בעברו כראש חטיבת המודיעין באי"ן וכמנכ"ל המשרד לעניינים אסטרטגיים